

НА ЎСХОДНІМ ФРОНЦЕ ПЕРАМЕНЫ

Чаму «перавярстаны»

глабальны геапалітычны расклад?

Улады Малайзіі ратыфікавалі пагадненне аб Усебаковым рэгіянальным эканамічным партнёрстве (Regional Comprehensive Economic Partnership — RCEP). Пра гэта паведамлілі ў Міністэрства міжнароднага гандлю і прамысловасці краіны. Паводле яго звестак, для Малайзіі пагадненне ўступіць у дзеянне 18 сакавіка. Паводле ацэнак міністэрства, экспарт каралеўства ў краіны — удзельніцы глабальнага пагаднення павялічыцца на 200 мільёнаў долараў. Такім чынам, цяпер дагавор ратыфікавалі 12 членаў з 15. Пагадненне аб Усебаковым рэгіянальным эканамічным партнёрстве ўступіла ў дзеянне для краін, якія яго ратыфікавалі, 1 студзеня. Яно прадугледжвае стварэнне найбуйнейшай у свеце зоны свабоднага гандлю. Пагадненне было падпісана ў Ханой ў лістападзе 2020-га. Яго прынялі краіны Асацыяцыі дзяржаў Паўднёва-Усходняй Азіі, а таксама партнёры арганізацыі (Аўстралія, Кітай, Новая Зеландыя, Рэспубліка Карэя і Японія). Чаму з увядзеннем RCEP «перавярстаны» глабальны геапалітычны расклад?

СТАГОДДЗЕ АЗІІ

Падпісанне пагаднення аб стварэнні найбуйнейшай зоны свабоднага гандлю ў гісторыі — Усебадымнага рэгіянальнага эканамічнага партнёрства — пазіцыянуецца як урачыстасць рэгіяналізму і сімвал наступлення «стагоддзя Азіі», заўважыў globalaffairs.ru. «Гарачая эканоміка, халодная палітыка» — падобнае словазлучэнне можна нярэдка сустрэць пры апісанні сутнасці міжнародных сувязяў, калі пры наяўнасці праблемных і нават рызыкаўных палітычных адносін краіны Азіяцка-Ціхаакіянскага рэгіёна (АЦР) прымураюцца заключыць эканамічныя мегадзелкі. Мяркуюць самі, удзельнікамі Усебадымнага рэгіянальнага эканамічнага партнёрства сталі Кітай, Бруней, Камбоджа, Інданезія, Малайзія, Лаос, М'янма, Філіпіны, Тайланд, В'етнам, Сінгапур, Японія, Паўднёвая Карэя, Новая Зеландыя і Аўстралія.

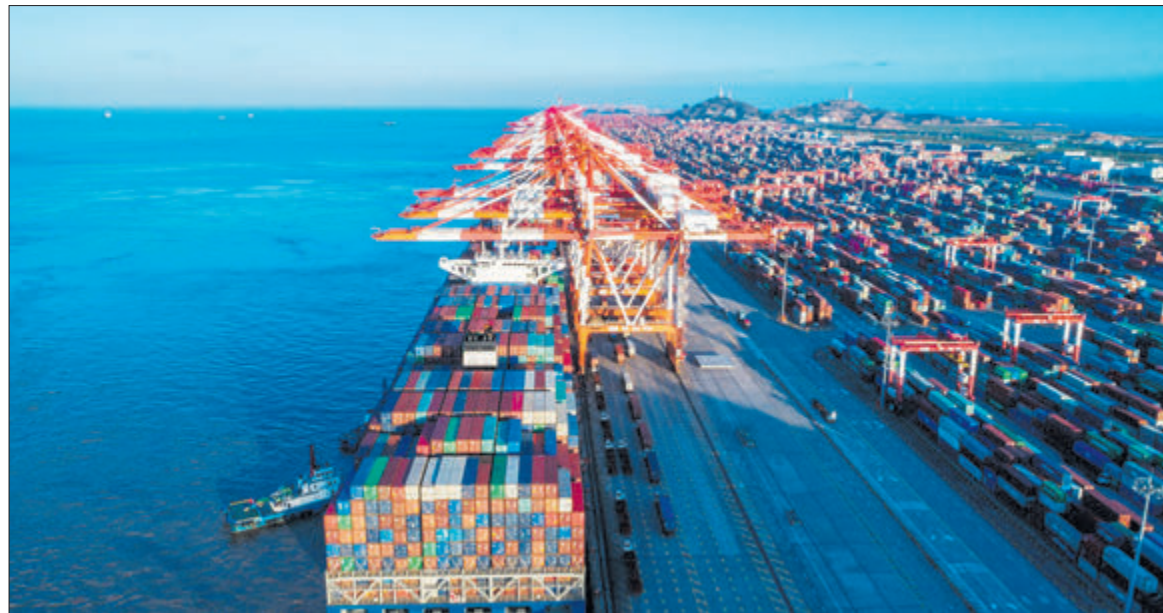
Неаднаразова пераносы тэрмінаў падпісання RCEP, публічнае незадавальненне ўмовамі, рознагалоссі паміж удзельнікамі і выхад Індыі са здзелкі, адцягненне ўвагі Кітая на «эканамічную вайну» з ЗША — усё гэта прымусіла нават галоўных аптымістаў засумнявацца ў здольнасці дзяржаў давесці да ладу тэкст пагаднення. Сімвалічна, што заключэнне гістарычнай здзелкі прыйшлося на пік каранакрызісу, калі краіны ўсё больш закрываліся і пераключалі сваю ўвагу на пытанні аднаўлення нацыянальных эканомік. Больш за тое, па іроніі лёсу падпісанне RCEP супала па часе з завяршэннем палітычнай кар'еры прэзідэнта Дональда Трампа.

Паміж 15 краінамі-ўдзельнікамі было заключана 28 дагавораў аб зонах свабоднага гандлю. Таму мегадзелка, якая была заключана ў Ханой, выступае ўніфікатарам гэтых пагадненняў з дадатковым пашырэннем палажэнняў. Сярод іх — рэгуляванне электроннага гандлю, канкурэнтнага палітыка, абарона інтэлектуальнай уласнасці і іншых актуальных пытанняў, якія раней не фігуравалі. RCEP не проста зробіць (вельмі паступова) амаль увесь гандаль у рэгіёне бяспрошліным. Там ёсць шмат іншых прывабных тонкасцяў, напрыклад адзіны сертыфікат паходжання тавара. Гэта спрашчае гандлёвыя працэдурны. У цэлым мытна становіцца архаікай, зараз мноства дробных прадпрыемстваў па ўсім рэгіёне змогуць без лішніх пакут будаваць якае заўгодна лагістычныя ланцужкі. І шмат іншых прыемных і доўгачаканых моман-

таў там таксама закладзена, заўважыла ria.ru. Напрыклад, стварэнне адзінага для ўсяго рэгіёна рынку алайн-гандлю.

ШАНЦ ПАДНЯБЕСНАЙ

Для Кітая RCEP — першая шматбаковая гандлёвая здзелка. Яна відавочна выгадная краіне, якая на сёння з'яўляецца найбуйнейшым рэгіянальным рынкам з больш за 1,3 мільярда жыхароў. «Гэта дае магчымасць Пекіну заявіць пра

сябе як пра лідара ў пытаннях глабалізацыі і шматбаковага супрацоўніцтва, што дае яму большы ўплыў на правілы рэгіянальнага гандлю», — лічыць старшы эканаміст лонданскага кансалтынгу Capital Economics Гарэт Кожа. Прэм'ер-міністр Кітая Лі Кэцян назваў RCEP «перамогай шматбаковасці і свабоднага гандлю» і, кажучы больш лірычна, «прамянем святла і надзеі сярод аблокаў».

Паднябесная апынулася ў цэнтры гэтай глабальнай сістэмы з прычыны і аб'ёму сваёй эканомікі, і таго факта, што лагістычныя і іншыя гандлёвыя ланцужкі гэтая краіна даўно будавае па ўсім свеце, напрыклад, сваім праектам «Пояс і шлях». І цяпер кітайскія эканамісты трыумфальна назіраюць за тым, як нават сам факт хуткага запуску RCEP ажывіў і кітайскі, і рэгіянальны бізнес. За 11 месяцаў мінулага года аб'ём знешняга гандлю Кітая ўзрос на 22 працэнты і павялічваецца двухзначнымі лічбамі па ўсіх асноўных рынках краіны — з АСЕАН, Еўрасаюзам і ЗША. І з прычыны гэтага расце эканоміка па ўсім рэгіёне. Як адзначыла ria.ru, рэгіён і Кітай чарговы раз становяцца матарам сусветнага росту.

Партнёрства дасць Пекіну магчымасць умацаваць адносін

з многімі сваімі суседзямі і пачаць выпраўленне цяперашніх супярэчнасцяў. Як адзначаюць эксперты, Паднябесная робіць сур'ёзную заяўку на тое, каб стаць лідарам шостага тэхналагічнага ўкладу, перамагчы ў гонцы за трансфармацыю ўсёй глабальнай эканамічнай сістэмы.

ТРЫВОЖНЫ СІГНАЛ ДЛЯ ЗША

Як паведаміла газета «Хайнань жыбэа», у пачатку студзеня кітайская мытна выдала першы ў правінцыі Хайнань сертыфікат паходжання тавара для краін — удзельніц RCEP. Пры наяўнасці такога дакумента кітайскі вытворца зможа скарыстацца і тарыфнымі льготамі — паніжанымі ў адпаведнасці з пагадненнем, узроўнямі імпартных мытных пошлін. Аналагічную выгаду атрымліваюць і астатнія члены глабальнага дагавора.

Пэўная лібералізацыя закране шэраг сектараў паслуг, у прыватнасці тэлекамунацыйных, фінансавых, прафесійных. Устанаўліва-

Для параўнання: на долю двух іншых буйных рэгіянальных гандлёвых пагадненняў — USMCA (пагадненне паміж ЗША, Мексікай і Канадай) і Еўрапейскага саюза — прыпадае адпаведна 28 і 17,9 працэнта сусветнага ВУП.

Паводле ацэнак Brookings Institution, RCEP можа прынесці дадаткова 209 мільярдаў долараў да агульнасусветных даходаў штогод і \$500 млрд да аб'ёмаў сусветнага гандлю да 2030 года. Па прагнозах спецыялістаў, да 2050-га агульны ВУП краін УРЭП можа вырасці да 100 трыльёнаў долараў.

Эксперты, апытаныя The Wall Street Journal (WSJ), разглядаюць дагавор як буйную перамогу Кітая. Штуршком для пачатку перагавораў паслужыў выхад у 2017 годзе ЗША з Трансціхаакіянскага партнёрства, якое таксама прадугледжвала зону свабоднага гандлю. Аб'яднанне было створана Злучанымі Штатамі і яшчэ 11 краінамі ў 2015 годзе. Яно стала найбуйнейшым для ЗША гандлёвым пагадненнем пасля Паўночнаамерыканскай зоны вольнага гандлю

дасць штуршок развіццю гандлёвых і дзелавых сувязяў паміж Сінгапурам і краінамі-ўдзельніцамі. Пра гэта заявіў міністр гандлю і прамысловасці Сінгапура Гань Кім Юн, паведаміла інфармацыйнае агенцтва «Сінхуа». Сінгапурскія прадпрыемствы атрымаюць дадатковыя льготны доступ на рынкі для канкрэтных таварных пазіцый, сярод якіх мінеральнае паліва, пластыкі, іншыя хімічныя прадукты, розныя прадукты харчавання і напоі на асобных рынках RCEP. «Дзякуючы спарадкаваным правілам паходжання і палажэнням аб рэгіянальнай кумуляцыі, прадпрыемствы атрымаюць вялікую гнуткасць у выкарыстанні гэтых пераваг дадатковага льготнага доступу на рынкі і змогуць скарыстацца перавагамі рэгіянальных ланцужкоў паставак», — заўважыў Гань Кім Юн.

Пагадненне дае ўзаемавыгадныя і бяспройгрышыныя магчымасці супрацоўніцтва ўсім удзельнікам. Аб гэтым заявіў «Сінхуа» афіцыйны прадстаўнік урада Камбоджы Пхай Сіпхан. Паводле яго слоў, RCEP будзе забяспечваць больш шырокі доступ камбоджыйскай прадукцыі на рынкі. Паводле яго чаканняў, рэалізацыя пагаднення прывядзе да росту ВУП, што дапаможа краіне выйсці са статусу найменш развітой дзяржавы. Ён падкрэсліў, што RCEP уяўляе сабой перамогу свабоднага гандлю, будзе садзейнічаць рэгіянальнаму і глабальнаму росту ў постэпідэмічную эпоху, а таксама адыграе важную ролю ў скарачэнні разрыву ў развіцці паміж развітымі краінамі і дзяржавамі, якія развіваюцца.

Усебаковае рэгіянальнае эканамічнае партнёрства будзе садзейнічаць прасоўванню не толькі рэгіянальнай інтэграцыі, але і паскарэнню глабальнага эканамічнага аднаўлення, адзначыла «Сінхуа». Пры такой колькасці насельніцтва краін-ўдзельніц і іх разнастайнасці, а таксама вялізным патэнцыяле, мяркуе агенцтва, выкананне пагаднення будзе эфектыўна стабілізаваць рэгіянальны пастаўкі і вытворчыя ланцужкі, ажыўляць рынак і стымуляваць міжнародны гандаль і інвестыцыі, што стане «новым драйверам росту для мялявага глабальнага эканамічнага аднаўлення».

«Унутрыазіяцкі гандаль, які ўжо перавышае аб'ёмы гандлю Азіі з Паўночнай Амерыкай і Еўропай разам узятымі, будзе працягваць стымуляваць глабальны эканамічны рост і перамяшчаць эканамічны цэнтр цяжару ў бок Азіі», — мяркуе рэгіянальны кіраўнік камерцыйнага банкаўскага абслугоўвання ў Азіяцка-Ціхаакіянскім рэгіёне ў HSBC Сцюарт Тэйт. Нездарма прэм'ер-міністр Сінгапура Лі Сянь Лун заявіў, што RCEP — вялікі крок наперад для ўсяго свету. У адрозненне ад ЕС, члены пагаднення не ўстанаўліваюць адзіных стандартаў у адносінах да працы і навакольнага асяроддзя, а таксама не абавязваюць краіны-ўдзельніцы адкрываць уразлівыя галіны сваіх эканомік. Дзякуючы такім гнуткім правілам такі дагавор адначасова адпавядае інтарэсам самых розных краін рэгіёна — ад М'янмы і В'етнама да Сінгапура і Аўстраліі.

Захар БУРАК.

ад 1994-га. Аднак 45-ы прэзідэнт ЗША Дональд Трамп неаднаразова крытыкаваў Трансціхаакіянскае партнёрства і падпісаў указ аб выхадзе з дагавора ўжо ў першыя дні пасля свайго ўступлення на пасаду кіраўніка дзяржавы.

Аналітыкі WSJ лічаць, што RCEP можна прызнаць трывожным сігналам для ЗША, паколькі пагадненне стане значным штуршком для развіцця гандлю ў Азіяцка-Ціхаакіянскім рэгіёне. Калі так справы будуць ісці і далей, то Пекін пабудуе кітацэнтральную сусветную эканоміку, а ЗША будуць зрынута з цяперашніх пазіцый у міжнародных справах. Гэта галоўная думка ліста 15 рэспубліканскіх сенатараў прэзідэнту ЗША Джо Байдэну з панічным заклікам: тэрмінова пачынайце гандлёвыя перагаворы з нашымі партнёрамі ў Азіі, паведаміла ria.ru. Байдэн заявіў, што мае намер вярнуць ЗША ў шматбаковыя ініцыятывы, якія не карысталіся папулярнасцю ў Трампа.

ГЛАБАЛЬНЫ ПАСКАРАЛЬНІК

Краіны-ўдзельніцы па праве ацанілі перавагі пагаднення. Уступленне ў сілу Усебадымнага рэгіянальнага эканамічнага партнёрства